

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 27 του Μάου 1907

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονομίου αὐθ. 4 | ΑΡΙΘ. 249

Μη ζητᾷς σὰ λατινικὰ πῶς θὰ μιλήσεις καλὰ γερμανικά. Ρῶτα τὴ μάγνα σὸ σπῖτι, τὰ παιδιὰ σὺν δρόμοις, τὸν ἀπλοῖκὸ ἄνθρωπο σὸ πάζαρι. Κοίταξέ τους σὸ στόμα πῶς μιλοῦν κ' ἔτσι γράφει.

ΛΟΥΘΗΡΟΣ

Ὁ καλὸς γραφίης λέει καινούρια πράματα μὲ συνηθισμένες λέξεις.

SCHOPENHAUER

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ. Ἡ «Ἀρρωστη Δούλη» (συνέχεια). ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ. Ἡ βοσκοπούλα μὲ τὰ μαργαριτάρια.

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ. Ὁ ἐρωτόπαθος προσκυνητὴς τοῦ Σκιζπάρου.

P. E. PAVOLINI. L' usignolo.

ΕΩΜΕΡΙΤΗΣ. Μία Ἀθηναϊκὴ ἱστορία (τέλος).

ΟΥΤΙΣ. Θεατρικὰ (Josette, ma femme).

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Κωστής Παλαμᾶς, Ν. Χαν-ζάρης, Λέκκας Ἀρβανίτης.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜὴ — ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΜΑΤΟΣΒΜΟ.

ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΟΥΦΑΣ

Σὲ κλαῖνε τοῦ χλωρότατου Μοναστηριοῦ τὰνδόνια, σὲ διαλαλοῦν ἀπ' τὴς κορφῆς αἱτοὶ μακεδονίτες. Σιγαλὸς, ἡμερὸς καὶ ἀγνὸς κ' ἀντρεπωμένος, καὶ εἶχες τριαντάφυλλο στὴν ὄψη σου κ' ἀτάλλι στὴν καρδιά σου, κ' ὑψώνουσαν, ὁμορφονί, σὺν ἑνα κυπαρίσσι, πὺ τοῦ σαλεύει τὴν κορφή κ' ἐν ἀλαφρῷ ἀγέρακι, κ' ἀπ' τὸν κορμὸ τοῦ πλάθειται τὸ δυνατὸ καρᾶκι. Στὸν τόπο πὺ σκοτώθηκες φέτρωσε δέντρο παίρνουν τὰνθια τοῦ οἱ νῆς καὶ τοὺς βαθεῖους ὄριστολλίζουν κόρφους κ' ὄσοι τοῦ τῶνε τοὺς καρποὺς γίνονται παλληκάρια.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἡ ΒΟΣΚΟΠΟΥΔΑ

ΜΕ ΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ

Ἐχουνε νὰ ποῦν πῶς ὄλα τὰ περκαμύθια εἶνε ἱστορίες ἀληθινές, πὺ γινῆκανε μιά φορὰ κ' ἕνα καιρὸ στὰ παλιὰ τὰ χρόνια. Εἶναι πολλὲς ἀπ' αὐτὲς πὺ κανέννας δὲν τὶς θυμᾶται, γιὰτὶ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα σβυστήκανε καὶ χαθῆκαν. Κ' ἐκεῖνοι πὺ ἀνιστοροῦν καινούργια παραμύθια, πὺ κανέννας δὲν τ' ἔχει ἀκουσμένα, δὲν τὰ γεννοῦν ἀπ' τὸ κεφάλι τους, οὔτε κανέννας τοὺς τ' ἔχει εἰπωμένα ἀπ' τοὺς τωρινούς. Γι' αὐτὸ ἔχουνε νὰ ποῦν πῶς οἱ παλιοὶ ἀνθρώποι, πὺ χροῖα τῶρα τοὺς ἔχει φαγωμένα τὸ χῶμα, καὶ πὺ μιά φορὰ κ' ἕνα καιρὸ περάσανε στὸν ἀπάνω κόσμῳ μεγάλῃ βάσανα καὶ πάθη, σὲ ἀγάπες, σ' ἔλθρητες καὶ σὲ πολέμους, θίλοντας νὰ μὴ ξεχαστοῦν τὰ βάσανά τους, ξαναγυρίζουσε στὸν κόσμῳ καὶ ἀνιστοροῦνε τὴ ζωὴ τους σὺν ἀλαφροῦσκιωτοὺς ἀνθρώπους.

Ἔτσι κανέννας μέσα στὸν ὕπνο του ἢ μέσα σὸ κατάχνιασμά του ἀκούει μίαν ἱστορία παλαικὴ καὶ σὺν ἐρθῆ στὴν ἑαυτὸ του, θορρεῖ πῶς ἔχει ἀκουσμένα κάποιο περκαμύθι καὶ τὸ χαίρεται μονάχου του καὶ τὸ ξαναλέει καὶ σὺν τοὺς ἄλλους. Ἔτσι ἔχω ἀκουσμένα κ' ἐγὼ αὐτὸ τὸ παραμύθι, ξαπλωμένος στὸν ἥσκιο μιάς καρδιᾶς, μέσα στὴν ἄψη τοῦ θεριστῆ. Εἶναι τὸ Παραμύθι τῆς Βοσκοπούλας μὲ τὰ Μαργαριτάρια.

*

Στὰ μέρη τοῦτα τὰ δικὰ μας εἶτανε μιά φορὰ ἕνα βασίλειο. Κι' ὁ βασιλεὺς ὁ γέρος εἶχε ἕνα μονάκριβο παιδί, πὺ τὰγαπούσε πῶς πολὺ ἀπ' τὴν κορῶνα του. Καὶ ἡ γριά ἡ βασίλισσα, πὺ εἶχε τὰ μεγαλύτερα μαργαριτάρια πὺ βρίσκονται στὴ γῆ, τὸ λάτρειε περισσότερο ἀπ' τοὺς θησαυροὺς τῆς καὶ ναυουρίζοντάς το σὺν εἶτανε μικρὸ στὴν κούνια τὴ χρυσῆ του, ἀπλωνε σὸ κορμάκι του τὰ μαργαριτάρια τῆς καὶ τοῦλεγε : «Σὺν μεγαλώσῃς μὲ τὸ καλὸ καὶ πάρης τὴν κορῶνα τοῦ πατέρου σου καὶ πάρης καὶ βασιλοπούλαν ὁμορφὴ γυναῖκα σὸ πλευρὸ σου, δικὰ σου εἶναι τὰ πλούτη κ' οἱ θησαυροὶ μου καὶ τοῦτα τὰ μαργαριτάρια, πὺ δὲ βρίσκονται παρόμοια στὴ γῆς, θάστράψουν πάλι σὲ χάρες καὶ ξεφαντώματα στὸν ἄσπρο τὸν λαῖκὸ τῆς νέας βασίλισσας». Κι' ἀπλωνε τὰ μαργαριτάρια σὸ κορμάκι του καὶ τὸ ναυουρίζε γλυκά. Καὶ τὰ χοντρά μαργαριτάρια, μὲ στὴν κούνια τὴ χρυσῆ, μοιάζανε σὰ μεγάλα δάκρυα.

Σὰ μεγαλώσε τὸ βασιλόπουλο κ' ἔγινε ὁμορφὸ παλικᾶρι, ὄλες οἱ χάρες τὸ στολίσκανε μὲ τὰ χαρίσματα τους. Τὸ μονάκριβο τὸ βασιλόπουλο εἶτανε κ' ὁ πρῶτος ὁ λεβέντης σὸ βασίλειο. Οἱ χάρες του ἀκουστήκανε ὡς τὰ πῶ μακρυνὰ βασίλεια καὶ πλούσιοι βασιλιάδες, ἀπὸ στεριά καὶ θάλασσα, στέλνανε προξενίες σὸ γέρο βασιλεῖ, γιὰ τὸ χαριτωμένον τὸν ὕγιό του. Μὰ τὸ βασιλόπουλο δὲν ἔβαλε ποτὲ ἀγάπη μὲ τὸ νοῦ του, τὰ μάτια του ποτὲ δὲν τ' ἔρριξε ἀπάνω σὲ κοπέλα κ' ἔλειπε πάντα ἀπ' τὰ πανήγυρια καὶ τὰ ξεφαντώματα τοῦ παλατιοῦ. Ὁ γέρος ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ γριά ἡ βασίλισσα τὸχανε μαρᾶζι στὴν καρδιά τους. Μὰ τὸ βασιλόπουλο δὲν ἔκουγε οὔτε ἀρμήνειες οὔτε παρακάλια. Κάθε αὐγὴ ἔπαιρνε τὸ τουφέκι του στὸν ὄμο καὶ τραβοῦσε σὺν τοὺς λόγους καὶ τὰ βουνά. Ἔτσι περνοῦσε ὄλον τὸν καιρὸ του, δρασκελῶντας βράχους καὶ γκρεμνά, καὶ δὲν εἶτανε τόπος σὸ μεγάλο του βασίλειο, πὺ δὲν τὸν ἔξερε, δὲν εἶτανε κορφή πὺ δὲν τὴν εἶχε πατημένα, δὲν εἶτανε λόγγος πὺ δὲν ἔχρηκε τὸν ἥσκιο του, δὲν εἶτανε ρεματιά πὺ δὲν τὸν δέχτηκε κ' ἀρογιαλιά πὺ δὲν τὸν εἶδε. Τ' ὁμορφὸ βασιλόπουλο εἶτανε βασιλεὺς ἀληθινὸς σὸ βασίλειό του. Τὸν ξέρανε τὰ χροῖα σὺν ἀπάτητες κορφῆς, τὰ δέντρα τὰ χιλιά-

χρονα τὸν χαιρετοῦσαν, τὰνδόνια μὲς σὺν ρεματίες τὸν προβοδίζανε καὶ στὰρογιαλῖα τὰσμημένα τὰ κυματάκια τοῦ φιλοῦσανε τὰ πόδια του. Τῶμορφο τὸ βασιλόπουλο εἶτανε ἀληθινὸς βασιλεὺς σὸ βασίλειό του. Καὶ τὰγγίμα τοῦ βουνοῦ μερᾶζανε ἀκόμα σὸ διάβα του καὶ σὺν ἐρημικὲς σὺν στάνες τὰγγιόσκυλλα τὸν ζυγώνανε σκυρτὰ καὶ ταπεινά, κουνώντας τὴν οὐρά τους.

*

Ἐνα πρωὶ ὁ γέρος ὁ βασιλεὺς ἔραζε τὸ παιδί του καὶ τὸ φίλησε σὸ κούτελο. Τὸ κάθισε σὺν σὲ χρυσὸ θρονί καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀκουσε, παιδί μου, αὐτὰ πὺ θὰ σοῦ πῶ, καὶ ν' ἔχῃς τὴν εὐχὴ μου. Σήμερα εἶναι μεγάλη μέρα. Ἀπ' τὸ μεγάλο τὸ βασίλειο τῆς Ἀνατολῆς, πὺ μὲς χωρίζουσε θάλασσες πλατεῖες καὶ πῶ πλατεῖα ἀκόμα, ἡ ἔλθρη κ' παλιὰ μας κ' οἱ πολέμοι μας, φτάσανε προξενιτᾶδες διαλεχτοὶ, μὲ καρᾶδια φορτωμένα χρυσᾶφια καὶ χαρίσματα. Ὄρα τὴν ὥρα φτάνουν οἱ τρανοὶ μουσαφίραϊοι καὶ τὸ πκλάτι μας θὰ ἰδῆ μεγάλο πανηγῦρι σήμερα.

Τὸ βασιλόπουλο ἔκουσε κἀδιάφορα τὰ λόγια τοῦ πατέρου του. Ὁ γέρος ὁ βασιλεὺς τοῦ χὰιδεψε μὲ τὰ γέρικα δάχτυλά του τὰ χρυσὰ μαλλικὰ καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀκουσε, παιδί μου. Πέταξε τὸ τουφέκι σου σὲ μιά γωνιά, βγάλε τὰ ρούχα σου τὰ σκονισμένα καὶ τὰ ταπεινά, καὶ φόρεσε τὰ χρυσὰ σου καὶ τὰ βελούδα σου. Σήμερα εἶναι μεγάλη γιορτὴ σὸ παλάτι μας.

Τὸ βασιλόπουλο ἀποκρίθηκε :

— Κι' ἂν εἶναι μεγάλη γιορτὴ σὸ παλάτι μας μὲ τὸ κκλὸ νὰ ξεφαντώσετε. Κι' ἂν εἶναι τρανοὶ μουσαφίραϊοι σὸ τραπεζὶ μας, φτάνουσε ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα νὰ τοὺς καλοδεχτοῦνε. Κι' ἂν εἶναι προξενιτᾶδες γιὰ τὰ μένανε, ἐγὼ παίρνω τὸ τουφέκι μου καὶ πάω στὴ δουλειὰ μου.

Ὁ γέρος ὁ βασιλεὺς θύμωσε βαρῆ, τὸ αἷμα του τὸν ἐπνίξε σὸ λαῖκὸ καὶ τρέμοντας δλόσωμος, εἶπε βαρὺ λόγο σὸν ἀγαπημένον του. Μὰ τὸ βασιλόπουλο δὲν ἔλλαξε γνώμη.

— Ἀλλοῖμον ! εἶπε ὁ γέρος ὁ βασιλεὺς. Λίγα χρόνια ἡ γῆ μας ἔμεινε ἀπότιστη ἀπ' τὸ αἷμα. Τὰ νιάτα μου μὲς σὺν τοὺς πολέμους πέρασαν. Ὁ ἀνθὸς τῆς χώρας μας θεριστήκε χρόνια καὶ χρόνια ἀπ' τὸ δρεπάνι τῶν ὀχτρῶν μας. Κι' ἔτι τῶρα σὺν ἀρνηθοῦμε τὸ χὰρισμά τους, πάλι τὸ αἷμα μας θὰ ποτίσῃ τὸ διψασμένο χῶμα — καὶ ποτὸς ξέρει — σκλαβωμένη κ' ἡ γῆ μας, θὰ σερβοῦμε σὸ τὰ πόδια τῶν ὀχτρῶν μας. Ἀμποτε μόνον, κλεισμένα τὰ μάτια μου, νὰ μὴν ἴδουσε τὴ μεγάλη σφοδρά.

Τὸ βασιλόπουλο πετᾶχτηκε ἀπάνω καὶ τὰ μά-